

שב"צ

לומדים תורה ובכף

שבת בצהריים
דברים | 371
אחרי שתגמרו,
תוכלו בבקשה להעביר
את השב"צ
לזה שלידכם או לגניזה?
תודה.

השב"צ פוזן בשיגור גאולת פולד באינטרנט, ומאפיץ
באגד ושיבא קדיא משל, באגד "ישיבה" ובפייסבוק.

פתוח! אפשר להל...

בית ספר של החיים / יעל חלפון

לימודים. אם זה זמן מוקצב, זה לא אמיתי. לימוד והשכלה לומדים ורוכשים במהלך כל החיים. מי יותר ומי פחות. מי שהרוב יאכל בכפית, ומי שישקיע וילמד את זה בלילות מול המחשב... לימודים. זה לא רק כסא, שולחן ודפים. זה הרבה מעבר לזה. זה מחוץ לד' אמות של הספר. זה הסוערים והדינמיים שבחיים! לימודים. מילה קצת בומבסטית, האמת רחבה יותר, מגיעה גם לפרטים הקטנים של החיים. הרי כבר אמרו לפניי - "מכל מלמדי השכלת". זאת אומרת שגם מהקטנים וגם מהגדולים, גם עניי הדעת וגם עשירים מופלגים בחכמה. "תוכו אכל קליפתו זרק" אני מחליטה מה אני לומדת, ומה אני זורקת לפח. לא מחזור, לשער האשפות.

חזרות עינינו בשובך לציון / חיים

תענוג לנסוע בכביש ירושלים-ת"א ולראות את הכביש מספר 1 שהולך ומתרחב לו, ולידו גשר ענק לרכבת שתחבר בין 'המרכז' למרכז העולם. תענוג להגיע לתחנה המרכזית בעיר הקודש, בירת ישראל, ולראות תחנת רכבת גדולה שהולכת ונבנית. גם לפני זה היא נבנתה, אבל בגובה מינוס משהו מתחת לפני השטח. עכשיו רואים בעיניים. והלב מלא אושר שלא רק לארץ מגיעה הגאולה, אלא גם הנשמות נגאלות. עם שב לאלוקיו בצמא עמוק שלא מסתפק בפחות ממים חיים, ואחים אהובים משקים את אחיהם ממה שבידם. גם בגלות היתה התקדמות מתמדת, אבל עכשיו היא כבר גלויה לעין כל. רק צריך להסתכל. עדיין אין לנו בית מקדש, ובכל תחום יש עדיין במה להתקדם, אך אהבת ה' מתגלה. איכה הופכת לשיר השירים.

אזכור? צליל? שיאפיא? falmarooo@gmail.com

תארו לעצמכם ש:יצא ט' באב. אתם רוצים להסתפר.

אז מה עושים? בבקשה ה', שכל מה שכתוב כאן, כבר לא יהיה למעשה...

בסעודה המפסקת נהגו לשבת על הרצפה אך מותר לשבת אח"כ על כסא עד הלילה. מכניסת הצום לא יושבים על כסא (גם לפני קריאת המגילה). מחצות היום של ט' באב (12:44) אפשר לשבת על כסא.

לא אומרים שלום ובוקר טוב בט' באב, ואם אדם אמר לו, יחזיר בשפה רפה וכובר ראש.

האשכנזים ממשיכים את דיני תשעת הימים עד חצות יום י' באב. הספרדים נמנעים מבשר ויין עד סוף י' באב, ולגבי כניסה ותספורת, לילקוט יוסף מותר כבר בליל י' ולרב אליהו זצ"ל אסור עד חצות יום י'.

גם לאחר י' באב, בשאר השנה, יש דברים שעושים כדי להמשיך לזכור את החסור. בין הדברים: יש ששמים אפר בראש החתן והוא שובר כוס.

כשבונים בית, משאירים חצי מטר על חצי מטר לא מסוייד מול הכניסה, ויש משאירים מעל הכניסה, כדי שייראה לאנשי הבית.

לשמור ולעשות

אלויה ונרנא אמסא!
מזא טוב חנקי אלויה אלוייה יודא! נכאן למ יפהפה?
יפי רצון שכא משמחיליך פלמ הפה יגלשמא במהרה.
ולשפ פקטן יגדא ויפחא וילצור אפליב אג יודא
בגלובה למורה אלובו לשלמיא.

חיומנו לו זבי"צ

ולפתע פחאום

שמריפו? לשאלה אלויה אמא. "סיפור!" סערגי אג הדאך בחצי טריקה. "סייפה, אמא, אמא, נראה אי לשלדגי. מלצבן שפחצבים לוי מגפדצים על אנשים שלא קשורים למקור הפלג. ובמיוחד אמא. יש לי חד על מה לעבוד. הגיישבי על כסא. אין אי כח אכאב. אזוי השבאך אקח חופש? באמא אצינך אג צה אלמש"צ, אשאלח אפס מיין. רציגי אפוכס אדאאין לוי, אבו גאיר כבר המקומה יפה על כסא המחשב ושיחקה אפנאגה באיזה משחק שבונים בו ביג מאבני גל. לא דחוי, אשאלח אפס אחר כך. "אמה באמא צה כו כך חשוב אך אכאב אפס סיפור כו שבאך? או אכאב הפלס", אמא הצינך, "בטח יש אפס מספיק דברים". "אי אפשר", אמא, "יש לי אחריא על הפינוף לוי. אני צריך לשלוח אפס אגה. בונים חיי...". ישבתי על הכסא והפלנטי אג פראש על היד. לא ידעתי מה לעשות. נצרכתי במשהו שמישהו פלם אמר לי, שהפקיד שלנו צה אהלמשט באמצעים שהי נאגן אנו ולעולם איגא טוב, וכלשארן אמצעים, צריך לקבל אג צה שלא קבאנו כוי לעבודה. זכר רחוקא פס סלש של אמצעי. "אספך אך סיפור שקרה אי כשהייגי יודעה", אמרה פאלאם אמא, "אזוי צה יעצור אך". היא הגיישבה לידי אפתיא אספר. "כשהייגי יודעה לא יכאנו אכאב אכאב

בגלשה באב. בכוהל לא היה בידני. הוא היה בידי ירדן. אגה יודע שלפני שלש פיימים, הפיר פלתיקה פיגה פלשט מחול לעבא! כמו חול לאוץ, רק קרוב קרוב. אני זוכרג לשאמא לוי פיגה אמא אנו שצה אפבדיו כמו שפיא הרלישה כודא כשהפציא אאמ מהפגמ אפלכיוו אאמ לעטאלא אגה קרוב אביא לך, אבו הוא לא בידך... פיא פיגה מספר אנו על ביג המקדש און בכוהל, אפיגה אמא אנו שכנערה פיא פיגה פולכר אפלא בכוהל. אפחך הוא חכר. חודש לפני כן לא היינו מאמינים שבקרוב ממש הר הביא יחזרו אפויג בידני. מי חלם על צה? אזוי הרב צבי יודא צי"ל - יאיפה חבולן שלנו? איפה שכא שלנו? צה לא היה נראה מצויאלי שצה יקרה. כמו שלפני כמה חודשים אף אחד לא דמיין שגפרוף מוחמא צוק איג. וכמו נס, צה קרה. פגאם. ישלדגי הי כהרף עין. מצרימ פגחה במוחמה, למ ירדן נכנסה אסיפור, ויצא פמנו אלל ידולוי. צה היה פלא. אני זוכרג שאמא לוי אקחה אאנו אכאב אבדך פיא מלומה באידיש: ימי פיגה מאמיני? מי פיגה מאמין מדינה, מי פיגה מאמין כולג...". מי פיגה מאמין סיפור. בגלך רלע קבאגי מאמא יופי של ומן. צריך רק אקשר אג צה אביג הפילוי ושלוח. לשב"צ שלום, שמריפו.

בצאני לקראתך

נכון ב"מודה אני" אומרים "בחמלה": איזו חמלה יש פה? אני מבין שלהחזיר את הנשמה זה כאילו חסד שה' עושה לנו כל בוקר על הבוקר. לא. יש חסד ויש רחמים. אלו שני דברים.

מה ההבדל ביניהם?

חסד, זה כשטוב לך ואתה רוצה לתת מהטוב שיש לך גם לאחרים. בלי חשבונות למי כן ולמי לא. פשוט לתת. כמו מישהו שעומד במשאית פתוחה מאחורה וזורק עוגיות לעוברים ושבים ברחוב. החסד הוא מידה עליונה, אבל חסד ללא גבולות הוא נורא. מעבר לזה שאם תתן בלי גבולות, תוך זמן קצר לא יישאר לך גם קצת לעצמך (ואז יצטרכו לעשות איתך חסד...) - אם תתן בלי לקחת בחשבון מי המקבל, אתה עלול לממן לנרקומן המסכן את מנת הסמים הבאה והמסוכנת שלו!

לכן חייבים את מידת הגבורה, מידת הדין. היא משלימה את מידת החסד, והיא יותר מצמצמת. אין לקבל בלי חשבון. תהיה ראוי לקבל! מגיע לך? תקבל הכל, עד הפרוטה האחרונה. לא מגיע לך? תעבוד, ואז יגיע לך. היא מבטיחה שהחסד לא יזיק בסוף.

יש לי עוד דוגמה: אחיין שלי התאמץ פעם לפתוח קופסה. באתי לעזור לו, אבל אחותי אמרה לי לתת לו לבד, כי "יש הבדל בין מה שהוא לא יכול לעשות לבד, לבין מה שכן. אם נעשה לו הכל, הוא לא יתפתח".

זאת באמת גבורה אמיתית - להתאפק ולא לתת, אבל לא מתוך ניכור פנימי, אלא מעמדה פנימית של חסד. אם בחסד פשוט אתה נותן לאדם מה שהוא צריך, במידת הגבורה אתה נותן לו להיות מו שהוא יכול להיות. וזה הרבה יותר גבוה. זה חסד משוכלל.

מידת הרחמים היא השילוב המיוחד של החסד והגבורה. לרחם זה לתת גם למי שלא מגיע לו (וזה מגיע מהחסד), אבל תוך כדי גם לקחת בחשבון שייצא מזה טוב ולא רע (וזה בא מהגבורה). הרחמים קשורים למילה "רחם". כמו רחם שמפתח בתוכו את הולד עד שיגיע למצב שבו הוא יכול כבר לצאת לעולם, כך הרחמים מאפשרים לאדם זמן נוסף כדי להתקדם. הדין תובע שהמצב ייפור מיד. אם זה לא תקין, זה לא יכול להמשיך ככה.

מידת הרחמים נותנת לאדם מרחב כדי להתפתח ולתקן. ואיך כל זה מתבטא בהחזרת הנשמה? איפה שם יש רחמים?

אם האדם השתמש במה שקיבל כדי לקלקל, הדין נותן שלא יתנו לו אותם יותר. חבל שהוא יקלקל איתם... אבל מידת הרחמים מכריזה ואומרת שגם אם העבר מראה שלא מגיע, כשהאדם יקום ליום חדש, הוא יוכל לתקן ולעשות הרבה טוב. שיחיה, ונראה.

וה' מאמין באדם, ומעיר אותו ליום חדש, טעון בשאיפות וכוחות.

בלי פחד

זה באמת לא נעים, אבל יש לנו טוב לעשות. בפרשה משה רבנו מספר שהוא ציווה את הדיינים החדשים שמונו: "לא תגורו מפני איש, כי המשפט - לאלוקים הוא". ננסה להבין יותר מה הוא בדיק אמר להם. פשט המילים "לא תגורו" הוא "אל תפחדו". כדי לעמוד איתן במשבצת שמוציאה אנשים חייבים בדין, הדין חייב שיהיה לו אומץ. ומה ייתן לו את האומץ? הידיעה ש"המשפט - לאלוקים הוא". מה הכוונה?

רש"י מפרש שה' אומר: "תיקון קלקולי המשפט - עלי". אם אדם היה אמור לצאת זכאי בדין והוא יצא חייב, ה' לא ייתן לו להישאר חסר. הוא יחזיר לו את ממנו בצורה כלשהי. ה' אומר לדיינים: אל תעוותו את הדין ותצריכו אותי לתקן את זה.

רמב"ן מפרש כך: אלוקים רוצה שיהיה משפט בארץ, שיהיה מוסר תקין. לשם כך הוא מינה אנשים לדון ולשפוט צדק. דין שלא פוסק כפי שהצדק מחייב, מועל בתפקידו.

החזקוני מפרש שיש בכך הרגעה לדיינים: "אל תחששו מבעלי הדין שתחייבו", אומר להם ה', "אם יבואו אליכם בטענות, תגידו להם: פסקתי במשפט כמו שה' כתב בתורה".

לא רבים מאיתנו יושבים על כס המשפט, אבל ננסה לקחת את שלושת הפירושים הללו כהדרכות אלינו. גם לנו לא יזיק לפעמים לא לגור...

יש מקרים שעשיית רצון ה' מצריכה להגיע למצב של חוסר נעימות מאדם אחר או אולי אפילו חשש מתגובתו למעשינו. אנו ממש נגד פגיעה כלשהי באחרים, אך לפעמים יש הכרח.

איך מתמודדים עם הבעיה? על ידי הבנה מדוע אנחנו עושים את מה שצריך למרות המחיר - אי הנעימות או החשש. שלושת הפירושים הללו יוכלו לעזור לנו.

בעקבות רש"י, עלינו לזכור שלמעשינו יש השלכות. נכון שמול העיניים אנחנו רואים רק את המצב הלא נעים כרגע, אך "חכם - עיניו בראשו": עלינו להביט גם אל העתיד.

אם נפעל שלא כשורה, ה' יצטרך לתקן זאת. הוא יצטרך לנקות את הזוהמה שנדבקה על ידי עונש. אולי הוא יתקן זאת על ידי תשובה מצדנו, אבל לא חוטאים כדי לשוב.

הרמב"ן מזכיר לנו שה' רוצה עולם מתוקן ולשם כך ברא בו עם ישראל ונתן לו תורה כדי ללמד כיצד מנהיגים חיים בצורה נכונה. מי שמעדיף נעימות אישית על פני התכנית האלוקית לקידום כל העולם - מועל בתפקיד. הוא, העומד מולו ושאר העולם מפסידים מכך.

והחזקוני אומר שאנו עובדים אצל המלך. כמו מוכר בחנות שעונה ללקוח שטוען מולו: "כך ההוראות שקיבלתי" וסוגר את הסיפור, כך גם אנחנו. אלו ההוראות שקיבלנו, אבל באמת מגובה.

שעת סיפור

סיפר נתן פיק, ניצול שואה: ממה התקיים אחי? לא מנשמות, מרוחניות! הוא ידע את חצי הש"ס בעל פה, ותמיד בחר לשנן מסכת מענייני דיומא. בשבת היה חוזר על פרקי מסכת שבת, לקראת כל חג היה לומד פרקים מהלכות החג. מתי היה הזמן המתאים ביותר ללימוד בעל פה? בדרך מהצריפים לבית החרושת למכונות שעבדנו בו. היו 6-7 ק"מ של הליכה. בכל בוקר, עם דמדומי חמה, ובכל לילה, מותשים מהעבודה, היינו הולכים את המרחק הזה, ואחי מצא סגולה בדוקה שלא לשקוע בתהום היאוש ואזלת האונים: הוא סידר "שיעור בהליכה" והרצה סוגיה מהגמרא. ולא רק לעצמו - בצריפנו היו עוד כמה בני תורה, והוא הזמין אותם לצעוד איתו, והודות לניגון הגמרא התאוששו רגליהם, כאילו היה זה שיר לכת.

(מתוך "אני מאמין")

לע"נ ר' ישראל בן קלמן קלונימוס ז"ל
לע"נ ר' ישראל בן אברהם צבי ז"ל
לע"נ רפאל בן פינה ז"ל
לזכות כל עם ישראל

מה שאדם יכול לפעול בתשעה באב כשהוא יושב על הארץ, אינו יכול לפעול בשמחת תורה בשעת ההקפות. (בשם אחד הצדיקים)

מוצאי שב"צ

המשב"צ:
כתיבה ועריכה: חיים ברנסון.
עיצוב גרפי:
עיסור - סטודיו לעיצוב גרפי.
איורים: אריאל חצרוני.
תודה לצביאלי סקולניק.
falmarooo@gmail.com